

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt fredag den 1. maj 2026

Sag 4/2026

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Eddie Omar Rosenberg Khawaja, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt kendelser af Retten i Odense den 8. og 15. august 2025 (5-3834/2025) og kendelse af Østre Landsrets 16. afdeling den 25. september 2025 (S-2139-25 og S-2140-25).

I påkendelsen har deltaget fem dommere: Hanne Schmidt, Oliver Talevski, Kurt Rasmussen, Lars Apostoli og Peter Mørk Thomsen.

Påstande

T har påstået landsrettens kendelse om dørlukning ophævet.

Han har endvidere nedlagt påstand om, at landsrettens kendelse om afvisning ophæves, og at sagen hjemvises til byretten til realitetsbehandling.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Sagsfremstilling

Ved Østre Landsrets dom af 10. februar 2021 blev T straffet med fængsel i 5 år for bl.a. voldtægt, vold og adskillige forhold vedrørende berigelseskriminalitet. Han blev endvidere udvist af Danmark med indrejseforbud for bestandig.

Den 30. marts 2022 meddelte Flygtningenævnet ham afslag på asyl, og bl.a. den 13. september 2023 afviste nævnet at genoptage sagen.

T tilkendegav i bl.a. juli 2024, at han ville medvirke til sin udrejse, og han blev via video fremstillet for de somaliske myndigheder, der i juli 2024 accepterede modtagelsen af ham ved en frivillig udsendelse. Han blev herefter orienteret om, at han ville kunne udsendes med kort varsel i forbindelse med sin løsladelse.

Den 17. december 2024 fik T afslag på prøveløsladelse, og han stod herefter til at blive løsladt den 4. juni 2025 efter endt afsoning af den fulde straf på fængsel i 5 år.

Den 2. juni 2025 blev han løsladt og samme dag varetægtsfængslet i medfør af hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1, med henblik på effektivering af udvisningen.

Den 5. juni 2025 anmodede han anklagemyndigheden om at indbringe spørgsmålet om ophævelse af bestemmelsen om udvisning for retten.

Ved byrettens behandling af sagen den 8. august 2025 anmodede anklagemyndigheden om dobbelt lukkede døre af hensyn til statens forhold til fremmede magter, da det i forbindelse med anklagemyndighedens principale påstand om afvisning ville være nødvendigt at komme ind på samarbejdet mellem Somalia og Danmark. Retten tog samme dag anmodningen til følge og afsagde følgende kendelser:

”Kendelse:

Efter det oplyste må det antages, at afgørende hensyn til fremmede magter kræver, at forhandling om dørlukning skal foregå for lukkede døre, jf. retsplejelovens § 29 c, stk. 1, 2. pkt., hvorfor

bestemmes:

Anmodningen om dørlukning under forhandling om dørlukning tages til følge.

...

Kendelse:

Efter det oplyste må det antages, at særlige hensyn til fremmede magter kræver, at retsmødet skal holdes for lukkede døre. Herefter, og da reglerne om referat- og navneforbud

i retsplejelovens § 30 og § 31 ikke findes tilstrækkelige, tages anmodningen om dørlukning i medfør af retsplejelovens § 29, stk. 1, nr. 2, til følge, således at dørene lukkes under behandling af anklagemyndighedens principale påstand om afvisning af sagen, hvorfor

bestemmes:

Dørene lukkes under behandling af anklagemyndighedens principale påstand om afvisning af sagen.
..."

Efter afvisningsspørgsmålet var procederet, blev dørene åbnet, og spørgsmålet om ophævelse af udvisningen eller forkortelse af indrejseforbuddets længde blev behandlet. Den 15. august 2025 afsagde byretten kendelse om at afvise sagen. Af afgørelsen fremgår bl.a.:

"Anklagemyndigheden oplyste i forbindelse med fremsendelsen af sagen den 26. juni 2025, at Hjemrejsestyrelsen havde oplyst, at Hjemrejsestyrelsen var klar til at udsende T, at udsendelse kunne ske ved tvang, og at udsendelse kunne forventes at blive planlagt og iværksat inden for kort tid.

Det er nu desuden oplyst, jf. Hjemrejsestyrelsens skrivelse af 23. juni 2025 til brug for fristforlængelse den 30. juni 2025, at de somaliske myndigheder den 19. juni 2025 accepterede tvangsmæssig udsendelse af T. Desuden har Hjemrejsestyrelsen på anklagemyndighedens forespørgsel vedrørende to måneders fristen i udlændingelovens § 50, stk. 1, 2. pkt., i mail af 24. juni 2025 oplyst bl.a.: "*Jeg forventer godt, at udsendelsen kan iværksættes inden for kortere tid end to måneder, såfremt denne sag ikke udgør en udsendelseshindring*".

Herefter, og efter det oplyste om, at der på baggrund af forhandlinger mellem de danske og somaliske myndigheder løbende sker udsendelser til Somalia, lægger retten til grund, at Ts anmodning den 5. juni 2025 om prøvelse af udvisningen er fremkommet senere end to måneder før, udvisning kunne forventes iværksat. På denne baggrund, og da retten finder, at der ikke foreligger ganske særlige grunde, eller at fristoverskridelsen kan anses for undskyldelig, tager retten anklagemyndighedens afvisningspåstand til følge, jf. udlændingelovens § 50, stk. 1, 2. pkt."

Den 25. september 2025 stadfæstede landsretten kendelserne. Af afgørelsen fremgår bl.a.:

Af de grunde, som byretten har anført, tiltræder landsretten, at afgørende hensyn til fremmede magter krævede, at forhandlingen om, hvorvidt dørene skulle lukkes, skulle foregå for lukkede døre, jf. retsplejelovens § 29 c, stk. 1, 2. pkt., og Højesterets kendelse af 21. marts 2025, optrykt i UfR 2025.2320H.

Landsretten stadfæster derfor byrettens kendelse af 8. august 2025 om dobbelt dørlukning.

Det fremgår af Hjemrejsestyrelsens anmodning af 23. juni 2025 om forlængelse af varetægtsfængslingen efter hjemrejseloven bl.a., at Kriminalforsorgen den 17. december 2024 meddelte T afslag på prøveløsladelse efter afsoning af 2/3 af straffen. Under en hjemrejsesamtale den 20. marts 2025 meddelte T, at han ikke ønskede at medvirke til sin udsendelse, hvorpå Hjemrejsestyrelsen den 9. april 2025 anmodede de somaliske myndigheder om Ts tvangsmæssige udsendelse. Den 15. maj 2025 kontaktede T Hjemrejsestyrelsen og oplyste, at han alligevel ønskede at medvirke til sin udsendelse, og Hjemrejsestyrelsen kontaktede samme dag de somaliske myndigheder, som T den 20. maj 2025 på ny blev fremstillet for. Den 27. maj 2025 meddelte T, at han alligevel ikke ønskede at medvirke til sin udsendelse. Den 4. juni 2025 havde T afsonet sin straf, og den 5. juni 2025 indgav han anmodning om prøvelse af udvisningen.

På den anførte baggrund, og i øvrigt af de grunde, som byretten har anført, tiltræder landsretten, at anmodningen af 5. juni 2025 er fremsat senere end to måneder før, udvisningen kunne forventes iværksat. Der foreligger ikke oplysninger om ganske særlige grunde, herunder om væsentlige ændringer i Ts forhold, som kan medføre, at hans anmodning af 5. juni 2025 skal realitetsbehandles på trods af fristoverskrivelsen, jf. udlændingelovens § 50, stk. 1, 2. pkt.

Efter sagens oplysninger tiltræder landsretten endvidere, at fristoverskridelsen ikke kan anses for undskyldelig, jf. udlændingelovens § 50, stk. 1, 3. pkt.

Det forhold, at T og hans forsvarer i forbindelse med sagens behandling ikke har fået udleveret eventuelle dokumenter vedrørende det fortrolige samarbejde mellem danske og somaliske myndigheder om udsendelse af somaliske statsborgere, kan ikke føre til andet resultat.

Landsretten stadfæster herefter også byrettens kendelse af 15. august 2025 om afvisning af sagen.”

Den 11. november 2025 meddelte Flygtningenævnet afslag på Ts genoptagelsesansøgning af 5. juni 2025.

Den 17. november 2025 blev T tvangsmæssigt udsendt til Somalia.

Retsgrundlag

Udlændingelovens § 50, stk. 1, har følgende ordlyd:

”§ 50. Er udvisning efter § 49, stk. 1, ikke iværksat, kan en udlænding, som påberåber sig, at der er indtrådt væsentlige ændringer i udlændingens forhold, jf. § 26, begære spørgsmålet om udvisningens ophævelse, herunder indrejseforbuddets varighed, jf. § 32, stk. 10, indbragt for retten ved anklagemyndighedens foranstaltning. Begæring herom kan, medmindre der foreligger ganske særlige grunde, fremsættes tidligst 6 måneder og skal fremsættes senest 2 måneder før, udvisningen kan forventes iværk-

sat. Fremsættes begæringen senere, kan retten beslutte at behandle sagen, såfremt fristoverskridelsen må anses for undskyldelig.”

Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 226 af 8. juni 1983, hvor den havde følgende ordlyd:

”§ 50. Er udvisning efter § 49, stk. 1, ikke iværksat inden 6 måneder efter dommen, kan en udlænding, som påberåber sig, at der er indtrådt væsentlige ændringer i udlændingens forhold, jfr. § 26, forlange, at spørgsmålet om udvisningens ophævelse indbringes for retten ved anklagemyndighedens foranstaltning. Begæring herom skal være fremsat senest 3 måneder før det tidspunkt, hvor udvisningen kan forventes iværksat. Såfremt udvisningen opretholdes, kan spørgsmålet efter 6 måneders forløb på ny én gang indbringes for retten, dog tidligst 1 år og senest 6 måneder før det tidspunkt, hvor udvisningen kan ventes iværksat.”

Lovforslaget byggede på betænkning nr. 968/1982 om udlændingelovgivningen, hvor bestemmelsen fremgik som § 46, stk. 3. Betænkningens forslag til § 46, stk. 3, indeholdt ikke en frist for, hvornår anmodningen om prøvelse af udvisningsdommen senest skulle fremsættes første gang. Af betænkningens bemærkninger til forslaget stk. 3 (s. 213) fremgår bl.a.:

”Ad § 46

...

ad stk. 3

...

Udkastets stk. 3 indeholder forslag til regler om en begrænset adgang til genoptagelse af udvisningsspørgsmålet. Betingelserne herfor er, *at* udvisningen ikke er iværksat, *at* der er forløbet mindst 6 måneder efter dommen, og *at* der er indtrådt væsentlige ændringer i de personlige og familiære forhold m.v., som omtales i udkastets § 19. Det påhviler anklagemyndigheden at sørge for, at spørgsmålet om ophævelse af udvisningsafgørelsen indbringes for retten. Får udlændingen ikke medhold i sin påstand om ophævelse, kan udlændingen ikke frit på ny indbringe spørgsmålet for retten. En ny begæring kan efter 6 måneders forløb dog indbringes for retten tidligst 1 år og senest 6 måneder før det tidspunkt, hvor udvisning kan ventes iværksat, d.v.s. normalt tidspunktet for en eventuel prøveløsladelse. Når udvisningen er iværksat, kan det ved dommen fastsætte indrejseforbud normalt først ophæves, når der er forløbet mindst 2 år fra udrejsen, jfr. § 24, stk. 3. Denne ophævelse sker administrativt.”

I forbindelse med Folketingets behandling af lovforslaget blev der fremsat og vedtaget et ændringsforslag om 3-månedersfristen. Af bemærkningerne hertil fremgår bl.a. følgende (Folketingstidende 1982-83, tillæg B, lovforslag nr. L 105, sp. 1974 f.):

”Til nr. 59, 60 og 82

...

Efter den foreslåede bestemmelse er der - såfremt visse tidsmæssige betingelser er opfyldt - mulighed for at få spørgsmålet undergivet fornyet prøvelse to gange. I begge tilfælde angiver bestemmelsen det tidspunkt, hvor begæringen tidligst vil kunne fremsættes. Derimod er der kun for den anden - men ikke for den første - genoptagelse angivet en grænse for, hvornår begæringen om genoptagelse senest kan fremsættes.

Efter lovforslaget træffes rettens afgørelse ved kendelse, og der er herved lagt vægt på en hurtig behandling af disse sager. Uanset den hurtige behandlingsform vil udformningen af lovforslagets § 49, stk. 1, imidlertid i visse situationer kunne give anledning til vanskeligheder. Dette gælder bl.a. med hensyn til tilfælde, hvor den første begæring om genoptagelse fremkommer umiddelbart før det tidspunkt, hvor udvisningen kan ventes iværksat.

Med henblik på at give retten tilstrækkelig tidsmæssig mulighed for at behandle sager om genoptagelse, også hvor der er tale om den første genoptagelse, foreslås der som § 49, stk. 1, 2. pkt., indsat en regel om, at den første begæring om genoptagelse skal være fremsat senest 3 måneder før det tidspunkt, hvor udvisningen kan forventes iværksat.”

Ved lov nr. 473 af 1. juli 1998 blev udlændingelovens § 50, stk. 1, nyaffattet, hvorved bl.a. 3-månedersfristen blev ændret til en 2-månedersfrist. Lovforslaget byggede på betænkning nr. 1326/1997 om udvisning, hvoraf fremgår bl.a. (s. 463):

”Kapitel 11

Reglerne om fornyet prøvelse af en afgørelse om udvisning

...

11.2.3. Betingelser for adgangen til fornyet prøvelse

...

Efter bestemmelsen i udlændingelovens § 50 skal den første begæring om ophævelse af udvisningen endvidere være fremsat senest 3 måneder før det tidspunkt, hvor udvisningen kan forventes iværksat.

Denne regel kan imidlertid næppe opfattes som absolut f.eks. i det tilfælde, hvor udlændingen først kan fremsætte begæringen efter 6 måneder fra endelig dom, men hvor den pågældende skal løslades, når der er gået 7 måneder fra dommen. Konsekvensen kan imidlertid blive, at retten i medfør af udlændingelovens § 50, stk. 2, nødsages til at træffe bestemmelse om, at udlændingen skal underkastes frihedsberøvelse. Jf. herved udlændingelovskommentaren, side 353.

Hensigten med 3-månedersreglen er ifølge forarbejderne primært at afskære en (første) genoptagelsesbegæring, der fremsættes umiddelbart før det tidspunkt, hvor udvisningen kan forventes iværksat. Er det forventede udsendelsestidspunkt ikke forudberegneligt, idet udsendelsen har måttet udskydes, eksempelvis fordi udsendelsen har måttet afvente

færdigbehandlingen af en asylsag, eller fordi hjemlandet ikke vil modtage den pågældende, må spørgsmålet kunne indbringes for retten uden hensyn til 3-månedersfristen.”

Anbringender

T har anført navnlig, at der ikke på tidspunktet for byrettens kendelse var grundlag for dørlukning i sagen.

De oplysninger, der ville komme frem under den lukkede del af retsmødet, kunne ikke meningsfuldt undlades fra en kendelse om mulig afvisning. By- og landsretten gengav i kendelserne om afvisning da også de synspunkter, der kom frem under den lukkede del af retsmødet, hvilket indebar, at by- og landsretten af egen drift gengav oplysninger offentligt, der blev fremlagt for lukkede døre. Under disse omstændigheder burde der ikke være afsagt kendelse om dørlukning.

Opretholdelse af kendelserne om dørlukning indebærer, at han er afskåret fra at gengive resultatet af og begrundelsen for, at hans anmodning om fornyet prøvelse blev afvist. Der er ikke hjemmel til at afskære modtageren af en kendelse fra at omtale eller gøre andre bekendt med indholdet heraf. Der er også på denne baggrund grundlag for at ophæve kendelsen om dørlukning.

For så vidt angår spørgsmålet om afvisning af den fornyede prøvelse af udvisningen, må overholdelse af tidsfristerne i udlændingelovens § 50, stk. 1, 2. pkt., forudsætte, at udlændingen har adgang til oplysninger om den forestående udsendelse.

Det er ubestridt, at hverken han eller retten havde adgang til de dokumenter, der konkret vedrørte de danske myndigheders drøftelser og forhandlinger med de somaliske myndigheder, ligesom han og retten ikke havde adgang til den konkrete korrespondance, der blev ført med disse myndigheder om hans udsendelse.

Det følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 13, at der skal være adgang til effektive retsmidler for personer, hvis rettigheder efter konventionen er blevet krænket.

Da han ikke har haft adgang til de anførte dokumenter, har han ikke haft effektiv adgang til at imødegå eller fremsætte en begrundet indsigelse mod anklagemyndighedens formodning om, at den tidsmæssige betingelse for prøvelse ikke var opfyldt.

Tilsvarende indebærer den manglende fremlæggelse af dokumenterne i retten, at heller ikke domstolene har kunnet foretage en materiel prøvelse af, om begæringen om fornyet prøvelse af udvisningen var fremsat for sent.

Den manglende adgang til helt basale og grundlæggende oplysninger indebar, at der ikke var et tilstrækkeligt effektivt middel til prøvelse af hans rettigheder efter Menneskerettighedskonventionens artikel 8, som påkrævet efter artikel 13.

Det bestrides, at det afgørende tidspunkt for beregningen af 2-månedersfristen er prøveløsladelsestidspunktet. I praksis kan det være forbundet med en lang række udfordringer at udsende visse udlændinge straks ved prøveløsladelsen.

Udsendelsen blev først gennemført den 17. november 2025, hvorfor de tidsmæssige betingelser i udlændingelovens § 50, stk. 1, 2. pkt., var opfyldt, da han den 5. juni 2025 fremsatte anmodning om prøvelse. Der var derfor ikke grundlag for afvisning.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at betingelserne for dobbeltlukkede døre under behandlingen af påstanden om afvisning var opfyldt.

Efter oplysningerne i sagen var det tilstrækkeligt godtgjort, at Danmarks forhold til fremmede magter eller særlige hensyn til disse krævede, at forhandlingerne om påstanden blev afholdt for lukkede døre. Det var af afgørende betydning for Danmarks forhold til Somalia, at det samarbejde, som Danmark har etableret med Somalia om udsendelse af somaliske statsborgere, holdes som et fortroligt bilateralt anliggende mellem Danmark og Somalia, jf. herved Højesterets kendelse af 21. marts 2025 (UfR 2025.2327).

Behandlingen af sagen for lukkede – herunder dobbeltlukkede – døre har ikke begrænset hverken rettens eller forsvarerens adgang til oplysninger af betydning for afgørelsen af afvisningsspørgsmålet.

Det bestrides, at dørlukningens formål ikke ville kunne opnås, fordi by- og landsretten ville være nødt til at gengive oplysninger fra den lukkede del af retsmødet i kendelserne om afvisning. Begge retters kendelser blev afsagt uden afholdelse af retsmøde.

For så vidt angår spørgsmålet om den fornyede prøvelse af udvisningen, skal der ske afvisning, da de tidsmæssige betingelser for at få prøvet, om udvisningen skulle ophæves, ikke var opfyldt, jf. udlændingelovens § 50, stk. 1, 2. pkt., og da der ikke i øvrigt var grundlag for at behandle sagen.

Bestemmelsens krav om, at anmodning om udvisningens ophævelse skal fremsættes senest 2 måneder før, udvisningen kan forventes iværksat, indebærer ifølge forarbejderne, at begæringen som hovedregel skal fremsættes senest 2 måneder før tidspunktet for (prøve)løsladelse.

Formålet med fristen er at give retten tilstrækkelig tidsmæssig mulighed for at behandle spørgsmålet om udvisning inden udsendelsen samt at sikre, at prøvelsen ikke anvendes som et middel til at modvirke effektueringen af udsendelsen. Det er således for sent, når T først fremsatte sin begæring dagen efter den forventede løsladelsesdato.

Der kan ikke ske fravigelse af fristen med henvisning til, at det forventede udsendelsestidspunkt ikke var forudberegneligt. Udsendelsen har således ikke afventet færdigbehandlingen af en asylsag, og der forelå heller ikke udsendelsehindringer.

Der er ikke oplysninger, som godtgør, at fristoverskridelsen må anses for undskyldelig, og der foreligger ikke sådanne ganske særlige grunde, som indebærer, at fristen skal fraviges.

Det forhold, at T ikke havde adgang til de dokumenter, der konkret berørte de danske myndigheders drøftelser og forhandlinger med de somaliske myndigheder, har ikke hindret ham i at fremsætte en rettidig anmodning eller i øvrigt forhindret ham i effektivt at varetage sine interesser.

Han er således løbende blevet orienteret af Hjemrejsestyrelsen om processen vedrørende udsendelse og om indholdet af de tilkendegivelser, de somaliske myndigheder er fremkommet med. Han har desuden haft mulighed for at tale med de somaliske myndigheder i forbindelse med, at han via video er blevet fremstillet for dem. Han har endvidere været bekendt med tidspunktet for sin løsladelse.

Ved vurderingen af, om 2-månedersfristen var overholdt, kan det ikke tillægges betydning, at udsendelsen først blev gennemført den 17. november 2025.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstillinger

T, der er somalisk statsborger, blev ved landsrettens ankedøm af 10. februar 2021 idømt fængsel i 5 år for bl.a. voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 1, og vold efter straffelovens § 244. Han blev ved dommen desuden udvist med indrejseforbud for bestandig.

Den 30. marts 2022 meddelte Flygtningenævnet ham afslag på asyl, og nævnet har flere gange afvist at genoptage sagen.

T tilkendegav i bl.a. juli 2024, at han ville medvirke til sin udrejse, og han blev via video fremstillet for de somaliske myndigheder, der i juli 2024 accepterede modtagelsen af ham ved en frivillig udsendelse. Han blev herefter orienteret om, at han ville kunne udsendes med kort varsel i forbindelse med sin løsladelse.

I december 2024 fik T afslag på prøveløsladelse, og han stod herefter til at blive løsladt den 4. juni 2025 efter endt afsoning af den fulde straf på fængsel i 5 år.

I forløbet frem til løsladelsen tilkendegav T skiftevis, at han ville og ikke ville medvirke til udsendelsen.

Den 9. april 2025 anmodede Hjemrejsestyrelsen de somaliske myndigheder om at modtage T også efter tvangsmæssig udsendelse.

Den 2. juni 2025 blev han løsladt og samme dag varetægtsfængslet i medfør af hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1, med henblik på effektivering af udvisningen.

Den 5. juni 2025 anmodede han anklagemyndigheden om at indbringe spørgsmålet om ophævelse af udvisningen for retten efter udlændingelovens § 50, stk. 1.

De somaliske myndigheder meddelte den 19. juni 2025, at de ville modtage ham efter tvangsmæssig udsendelse.

Anklagemyndigheden indbragte sagen om ophævelse af udvisningen efter udlændingelovens § 50 for byretten, der efter anklagemyndighedens anmodning besluttede at behandle sagen for lukkede døre af hensyn til statens forhold til fremmede magter, jf. retsplejelovens § 29, stk. 1, nr. 2. Også forhandlingen om, hvorvidt dørene skulle lukkes, foregik for lukkede døre efter retsplejelovens § 29 c, stk. 1, 2. pkt.

Den 15. august 2025 afviste byretten sagen under henvisning til, at Ts anmodning om at få prøvet udvisningen var fremkommet senere end 2 måneder før det tidspunkt, hvor udvisningen kunne forventes iværksat, jf. udlændingelovens § 50, stk. 1.

T kærede afgørelserne til landsretten, som den 25. september 2025 afsagde kendelse om stadfæstelse.

Den 17. november 2025 blev T udsendt af Danmark.

Sagen angår, om der var grundlag for at lukke dørene under hensyn til statens forhold til fremmede magter, og om det var med rette, at sagen vedrørende prøvelse af udvisningen efter udlændingelovens § 50, stk. 1, blev afvist.

Dørlukning

Efter de foreliggende oplysninger tiltræder Højesteret, at afgørende hensyn til fremmede magter krævede, at forhandling om, hvorvidt dørene skulle lukkes under retsmøderne, skulle foregå for lukkede døre, jf. retsplejelovens § 29 c, stk. 1, 2. pkt., jf. herved Højesterets kendelse af

21. marts 2025 (UfR 2025.2327). Det samme gælder byrettens afgørelse om i øvrigt at lukke dørene, jf. retsplejelovens § 29, stk. 1, nr. 2.

Højesteret stadfæster herefter kendelsen om dørlukning.

Fristen for fornyet prøvelse af udvisningen

Efter udlændingelovens § 50, stk. 1, kan en udlænding, som påberåber sig, at der er indtrådt væsentlige ændringer i udlændingens forhold, begære spørgsmålet om udvisningens ophævelse, herunder indrejseforbuddets varighed, indbragt for retten. Begæring herom kan, medmindre der foreligger ganske særlige grunde, fremsættes tidligst 6 måneder og skal fremsættes senest 2 måneder før, udvisningen kan forventes iværksat. Fremsættes begæringen senere, kan retten beslutte at behandle sagen, såfremt fristoverskridelsen må anses for undskyldelig.

Det følger af forarbejderne til bestemmelsen, at hensigten med 2-månedersfristen er at afskære en genoptagelsesansøgning, der fremsættes umiddelbart før det tidspunkt, hvor udvisningen kan forventes iværksat, og at fristen skal være med til at sikre, at prøvelsen ikke anvendes som et middel til at modvirke effektueringen af udsendelsen. Det følger endvidere, at det tidspunkt ”hvor udvisning kan forventes iværksat” normalt vil være tidspunktet for prøveløsladelsen. Endelig følger det af forarbejderne, at i tilfælde, hvor det forventede udsendelsestidspunkt ikke er forudberegneligt, idet udsendelsen har måttet udskydes, eksempelvis fordi udsendelsen har måttet afvente færdigbehandlingen af en asylsag, eller fordi hjemlandet ikke vil modtage den pågældende, må spørgsmålet kunne indbringes for retten uden hensyn til 2-månedersfristen.

Højesteret finder i overensstemmelse med det anførte i forarbejderne, at det tidspunkt ”hvor udvisning kan forventes iværksat” normalt vil være tidspunktet for løsladelsen, hvad enten det er prøveløsladelse eller løsladelse efter afsoning af den fulde straf. Fristen i § 50, stk. 1, 2. pkt., skal derfor som udgangspunkt regnes fra den dag, hvor udlændingen kan forventes løsladt. Dette udgangspunkt kan i lyset af forarbejderne fraviges, hvis det forventede iværksættelsestidspunkt for udsendelsen ikke er forudberegneligt.

Den konkrete sag

Højesteret finder, at der ikke i denne sag er grundlag for at fravige udgangspunktet om, at fristen på 2 måneder skal regnes fra den dag, hvor T kunne forventes løsladt. Da han stod til at blive løsladt den 4. juni 2025, skulle anmodningen om prøvelse efter udlændingelovens § 50, stk. 1, have været fremsat senest den 4. april 2025. Anmodningen blev først fremsat den 5. juni 2025, og Højesteret tiltræder, at anmodningen derfor er fremsat for sent.

Som anført af landsretten foreligger der ikke oplysninger om ganske særlige grunde, herunder om væsentlige ændringer i Ts forhold, som kan medføre, at hans anmodning af 5. juni 2025 skal realitetsbehandles på trods af fristoverskridelsen. Der foreligger således ikke oplysninger om ændringer i hans forhold, der giver anledning til en anden vurdering af udvisningen set i forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8. Der foreligger heller ikke forhold, der gør fristoverskridelsen undskyldelig.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens kendelse om afvisning.

Det kan ikke føre til et andet resultat, at T og hans advokat ikke fik udleveret dokumenter om de danske myndigheders drøftelser og forhandlinger med de somaliske myndigheder. Højesteret har herved lagt vægt på, at T løbende blev orienteret om, at de somaliske myndigheder havde accepteret at modtage ham, og at han derfor kunne forvente, at udsendelsen ville blive iværksat umiddelbart efter løsladelsen.

Konklusion

Højesteret stadfæster landsrettens kendelse.

Thi bestemmes:

Landsrettens kendelse stadfæstes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for Højesteret.